

**Міністерство охорони здоров'я України
ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет
імені І.Я. Горбачевського МОЗ України»
Департамент охорони здоров'я Тернопільської обласної державної адміністрації
Державна служба лікарських засобів у Тернопільській області**

**Науково-практична
конференція**

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ БЕЗПЕЧНОГО
ЗАСТОСУВАННЯ ЛІКІВ**

17 -18 жовтня 2013 року

**Тернопіль
Укрмедкнига
2013**

Редакційна колегія: член-кор. НАМН України, проф. Л.Я. Ковальчук
проф. В.П. Марценюк, проф. К.А. Посохова
доц. Олещук О.М., доц. Мосейчук І.П., доц. Пида В.П.
к. мед. н. Шевчук О.О., к. мед. н. Черняшова В.В.,
к. фарм. н. Герасимець І.І., асист. Вольська А.С.

Актуальні питання безпечного застосування ліків / Матеріали науково-практичної конференції. – Тернопіль, ТДМУ, 2013 – 84 с.

© Тернопільський державний медичний університет
імені І. Я. Горбачевського

30.10.2001 № 436 (зі змінами), функція щодо здійснення елементів фармаконагляду не передбачена. Спеціальних форм повідомлень і журналів реєстрації випадків побічних реакцій та відсутності ефективності при стаціонарному та амбулаторному застосуванні ЛЗ вищезазначені накази не встановлюють.

Важливим кроком в плані створення вітчизняної системи фармаконагляду стало визначення порядку заборони та вилучення з обігу ЛЗ, в тому числі у випадках виявлення нових небезпечних для здоров'я та життя людини властивостей ЛЗ, підтвердження повідомлень про виникнення непередбаченої побічної реакції та смерть людини в результаті застосування серії/й ЛЗ. Процедура заборони та вилучення з обігу ЛЗ в суб'єктах фармацевтичної діяльності регламентується «Порядком встановлення заборони (тимчасової заборони) та поновлення обігу лікарських засобів на території України», затвердженим наказом МОЗ України від 22.11.2011 № 809. Згідно цього Порядку Держлікслужба видає розпорядження про встановлення заборони обігу серії/й ЛЗ, про що інформує суб'єктів фармацевтичної діяльності терміновим повідомленням про відкликання ЛЗ, листом, електронною поштою та шляхом оприлюднення у засобах масової інформації. В свою чергу, аптечні заклади, в яких наявна заборонена до обігу серія ЛЗ, повинні у визначений в розпорядженні строк виконати встановлені таким розпорядженням вимоги та надіслати повідомлення про це (разом з копіями документів, що підтверджують факт знищення, утилізації або повернення ЛЗ постачальнику) територіальним органам Держлікслужби. Форма та порядок оформлення такого повідомлення вищезазначеним наказом не встановлюються.

Підсумовуючи усе вищезазначене, стає очевидним, що питання розробки та впровадження порядку здійснення фармаконагляду на рівні аптечних закладів залишається недопрацьованим та потребує подальшого дослідження.

УДК 615.035.2:378.046:61

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ ФАРМАКОБЕЗПЕКИ НА ПЕРЕДДИПЛОМНОМУ ЕТАПІ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

Ганзій Т.В.

Харківський національний медичний університет

Фармакобезпека є одним з важливих аспектів медичної освіти. Ефективне та водночас безпечне застосування ліків базується на точній діагностиці та досконалих знаннях фармакокінетики і фармакодинаміки лікарських засобів. Це дозволяє додержуватись загальних принципів раціонального застосування ліків.

Ще до надбання навичок диференційної діагностики майбутній лікар починає вивчати лікарські засоби. Їх вивчення починається з загальної фармакології, тобто з розділу, де йдеться про загальні принципи взаємодії між лікарською речовиною та організмом людини. Вже на цьому етапі вивчення предмета доцільно акцентувати увагу студентів на можливостях розвитку негативних дій лікарських засобів в процесі абсорбції, розподілу, метаболізму та елімінації лікарської речовини. При вивченні фармакодинаміки необхідно зосередити увагу на видах побічних дій, їх механізмах та шляхах попередження. Беручи до уваги те, що при більшості захворювань лікування проводиться із застосуванням кількох лікарських засобів, необхідно звернути особливу увагу на взаємодію лікарських препаратів при комбінованому лікуванні. Негативні явища взаємодії можуть виникати як в процесах фармакокінетики, так і фармакодинаміки, наприклад, їх взаємодія при зв'язуванні з білками плазми, або вплив індукторів та інгібіторів, конкуренція за зв'язування з рецепторами та інше.

Таким чином, загальна фармакологія є важливим розділом, саме з якого доцільно починати вивчення фармакобезпеки. Цей розділ дає основу для розуміння механізмів розвитку як лікувальних, так і побічних ефектів лікарських засобів.

УДК: 615.036378.091.5

ПИТАННЯ БЕЗПЕЧНОГО ЗАСТОСУВАННЯ ЛІКІВ У ВИКЛАДАННІ КУРСУ ФАРМАКОЛОГІЇ СТУДЕНТАМ НА ДОКЛІНІЧНОМУ ЕТАПІ НАВЧАННЯ

Киричок Л.Т., Звягінцева Т.В., Кривошапка О.В., Миронченко С.І.

Харківський національний медичний університет

Безпечне застосування лікарських засобів – одна з найголовніших вимог фармакотерапії, тому вже при першому знайомстві з лікознавством, вивчаючи основи фармакології на 3 курсі, майбутній лікар повинен глибоко усвідомити важливість досягнення цієї мети, тим більше, що ймовірних можливостей виникнення небажаних ефектів від ліків в процесі їх застосування чимало.

У зв'язку з цим при викладанні матеріалу із загальної фармакології студенти одержують чітке визначення таких видів несприятливої дії лікарських засобів як токсична та побічна, мають методичну розробку про умови їх виникнення та міри попередження. Це націлює їх на серйозне відношення до подальшого фактичного матеріалу спеціальної фармакології.

Серед факторів, що обумовлюють ускладнення від лікування, першочергова увага приділяється кількості одержаної лікарської речовини, їх